

Deep Dive

Een zee van kennis
in het hoger onderwijs

Verslag van het online kennisevenement op 25 november 2021

6

Aansluiting op de arbeidsmarkt

Voorbereid op de toekomst: perspectieven op verantwoor- delijk hoger onderwijs

Wietske Kuijjer-Siebelink (HAN University of Applied Sciences en Radboudumc Health Academy) praat deelnemers bij over onderzoek op het gebied van aansluiting op de arbeidsmarkt.

We leven in een steeds complexere en veranderende wereld. Dit vraagt verbinding tussen het hoger onderwijs en de beroepspraktijk en een andere rol van studenten en professionals. Hoe gaan we hiermee om?

Centrale onderwerpen

- Samenwerking en verbinding als basis voor betere aansluiting tussen het hoger onderwijs en de beroepspraktijk.
- Wederkerige invloed tussen de maatschappij, (toekomstige) professionals, beroepspraktijk en het hoger onderwijs.
- Nieuwe manieren van kennisontwikkeling introduceren.
- Gezamenlijk richting geven aan de expertise-ontwikkeling van (toekomstige) professionals.
- Adaptieve professionals opleiden, die kunnen leren en werken over beroepsgrenzen heen.

Wetenschappelijke inzichten

- Evidence-informed onderwijsontwikkeling is niet genoeg: moet verder worden aangevuld ➔ de maatschappij ontwikkelt snel verder.
- Nieuwe manieren van kennisontwikkeling:
 - Een kennisproductie in de context van toepassing.
 - Transdisciplinariteit (in verbinding met de verschillende partijen).
 - Heterogeniteit.
 - Problemen oplossen door ontwikkeling van kennis in context van toepassing met verschillende betrokkenen.
- Nieuwe plaatsen van kennisontwikkeling.

Betekenis voor het onderwijs vanuit het perspectief van organisatie en ontwikkeling

- Gedeelde visie op ontwikkelingen sector.

- Netwerk organiseren en interne organisatie aanpassen.
- Grensrollen op verschillende niveaus in de samenwerking vaststellen.
- Onderzoekend vermogen versterken van alle betrokkenen.

Betekenis voor het onderwijs vanuit onderwijskundig perspectief

- Interprofessioneel opleiden.
- *Connectivity between Education and Work*.

Uitdagingen

- Overschrijden van professionele grenzen (samenwerking opzoeken met andere velden).
- Inbedding in bestaande opleidingscurricula.
- Kunnen omgaan met veranderende en onvoorspelbare aard van de ontwikkeling en uitvoering.
- (H)erkennen dat leren complex is en dat leerervaringen verschillend zijn.

Oplossingen

- Beter (h)erkennen en daadwerkelijke samenwerking is nodig om tot co-creatie te komen.
- Adaptieve expertise aanleren:
 - (Toekomstige) professionals moeten kunnen omgaan met de veranderende en onvoorspelbare (non-routine) aard van de ontwikkeling en uitvoering.
 - (Toekomstige) professionals moeten nieuwe kennis en methodes/procedures kunnen bedenken vanuit een sterke kennisbasis om met verandering om te kunnen gaan.
- Docenten, opleiders en begeleiders spelen een belangrijke rol in het stimuleren tot kritische reflectie, het aangaan van nieuwe ervaringen en het creëren van een veilige leeromgeving en pedagogiek van de werkplek.
- Nieuwe vormen van onderwijsinrichting: de mate van complexiteit in authentieke leeromgevingen.
 - *Knowledge-creating metaphor of learning* en actie-georiënteerde leeraanpakken (*Action learning/Action research, CoP/CoL, Challenge based learning*).

Leren in de praktijk met Scrum

Gert van Hardeveld (Hogeschool Utrecht, Instituut voor ICT) laat zien hoe studenten via praktijkopdrachten en scrum de touwtjes in handen hebben.

Scrum methode

- Gepersonaliseerd onderwijs.
- Studenten leren in leergemeenschappen (squad en tribes) en werken in kleine groepen aan echte en betekenisvolle projecten.
- Continu leeropbrengsten door kleine taken uit te voeren waarbij elke twee weken iets opgeleverd moet worden. Prestatie wordt vastgelegd in een eigen portfolio.
- Werkwijze: plannen (doel), uitvoeren (werken en leren, check in & out), opleveren (peer review/sprint review (opdrachtgever)), reflecteren (retrospective).
- Na 20 weken leren wordt een werkend product geleverd.
- Bij het beoordelen staan tien vaardigheden centraal:
 - **vakbekwaam** ~ juiste kennis ontwikkelen/kwalitatief product maken
 - **oordeelvormend** ~ creatief werken/kritisch oordelen
 - **communicatief** ~ samenwerken/boodschap overbrengen
 - **flexibel** ~ plannen/aanpassingsvermogen
 - **zelflerend** ~ pro-actief handelen/reflecteren

Succesfactoren

- Persoonlijk onderwijs waarin iedere student centraal staat.
- Hoge motivatie en positieve impact op studie en leerprestaties.
- Studenten oriënteren op basis van eigen interesses en talenten.
- Studenten bepalen zelf wat ze willen leren en maken voor opdrachtgevers.
- Aansluiting met de beroepspraktijk doordat studenten samenwerken met bedrijven en experts.
- *Check-in/check-out*: Inzicht hoe het persoonlijk gaat met studenten.

Randvoorwaarden om project succesvol uit te voeren

- Dit project wordt succesvol uitgevoerd door agile werken en leren (scrum), regie bij de student, leren door doen, samenwerken, echte projecten, authentieke opdrachten, continue feedback en holistisch beoordelen.
- Veranderende rol docenten: docent als coach.

Wetenschappelijke onderbouwing

- Interdisciplinair opleiden.
- *Connectivity between Education and Work*.
- Inbedding in bestaande opleidingscurricula.
- Adaptieve expertise ➔ authentieke leeromgeving.
- Didactische onderbouwing van Simons: leren door netwerken te bouwen ➔ studenten leren door middel van leergemeenschappen (bijv. platforms), coaches/mentors en later werkgevers.
- De methode leidt tot intrinsieke motivatie ➔ Studenten krijgen veel autonomie, zijn verbonden en voelen zich competent.
- Er wordt ook regelmatig gezocht naar de "zone van naaste ontwikkeling" om de vraag te beantwoorden: hoe blijf je studenten ontwikkelen?

Belemmerende factoren

- Moeilijk om samen te werken en leren met het werkveld. Veel bedrijven zijn niet gewend met een leerwerk niveau of om met een heel team te werken.
- Betrekken van "traditionele" docenten.

Wat maakt een succesvolle aansluiting op de arbeidsmarkt?

Meaghan Rens (Cinop-ECBO) modereert een interactieve sessie waarin gezocht wordt naar oplossingen voor de belangrijkste uitdagingen uit de praktijk.

1. Rol van docenten in nieuwe vorm van onderwijs

- Pas je als traditionele docent nog wel in die nieuwe rollen die gevraagd worden?
- Moeilijk om traditionele docenten in deze nieuwe vorm mee te krijgen en te laten aanpassen aan de nieuwe leervormen.
- Vaak wordt vastgehouden aan toetsen en geroosterde lessen vs. ad hoc kennis toepassen en verspreiden.
- De vraag is: wil een ieder dat en mag je aan rol-differentiatie binnen een team denken of is het toch samen leren totdat iedereen voldoende is toegerust op die veranderende rollen?

Oplossingen

- Begin vooral klein, ga experimenteren en kijk wat werkt.
- Voer gesprekken over waarom je de verandering inbrengt.
- Betrek zowel enthousiaste studenten als docenten in het veranderingsproces. Studenten zijn ook de sleutel om het succesvol te laten zijn.
- Verbinden en pionieren.
- Bewustzijn dat er in de praktijk soms sprake is van weerstand, complexiteit en dat weinig mensen mee gaan.

2. Samenwerking met het werkveld

- Moeilijk om samen te werken en te leren met het werkveld. Veel bedrijven zijn niet gewend aan een leerwerk niveau of om te werken met een team (scrum).
- Moeilijk om aansluiting te vinden met het werkveld.
- Hoe krijg je medewerkers in de organisaties mee?
- Hoe krijg je vakdocenten mee?

Oplossingen

- Bedenk hoe je het werkveld het beste kan betrekken in het onderwijs.
- Bespreek verwachtingen van bedrijven en organisaties ten opzichte van studenten.
- Bespreek de hiaten die bedrijven en organisaties in de opleidingen opmerken.
- Geef stagiairs 21st century skills mee: communicatievaardigheden, professioneel samenwerken en tijdmanagement.

3. Inzetten van experts in het onderwijs

- Wat betekent expert zijn?
- Experts hebben twee rollen:
 - 1 Toetsen en beoordeling.
 - 2 Bijdragen aan het onderwijs zelf over lesgeven ➔ kennisbijdrage.
- Goede samenwerking is belangrijk.